KÓPIA

Združenie domových samospráv (EIA/SEA)

Od: Združenie domových samospráv (EIA/SEA) <eia@samospravydomov.org>
Odoslané: štvrtok, 15. decembra 2022 5:05
Komu: oszp.IL@minv.sk
Predmet: VYJADRENIE V PROCESE EIA K ZÁMERU „Rozšírenie výrobného areálu fy. DELTA"

VYJADRENIE V PROCESE EIA K ZÁMERU „ROZŠÍRENIE VÝROBNÉHO AREÁLU FY. DELTA"

Združeniu domových samospráv vyplýva v zmysle §24 ods.2 zákona EIA č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie postavenie dotknutej verejnosti pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie a postavenie účastníka následných povoľovacích konaní. Predkladáme Stanovy Združenia domových samospráv: https://online.fliphtml5.com/txsmk/xtdt/, výpis z registra občianskych združení MV SR: https://ives.minv.sk/rmno/detail?id=7hBEUOI3nhVqv7v56IrqvrxmDXCpt3nJ9NDcV62g3KF8WvfhvcBt0qZVTPjMKk19 a potvrdenie o pridelení IČO: https://online.fliphtml5.com/txsmk/ahnt/.

Pre elektronickú komunikáciu používajte mail: *eia@samospravydomov.org*
Pre písomný styk použite elektronickú schránku Združenia domových samospráv na ÚPVS slovensko.sk.

Podľa prieskumu Denníka N (https://e.dennikn.sk/2911528/) verejnosť veľmi silno podporuje ekologické a klimatické ciele, ale veľmi nerozumie odbornej stránke a spôsobom, akými si ich môže realizovať. **Žiadame teda úrad aby zabezpečil práva verejnosti v súlade s Aarhuským dohovorom (**https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/43/20060204**), Smernicou o EIA (**https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/LSU/?uri=celex:32011L0092**) a zákonom o posudzovaní vplyvov na životné prostredie č.24/2006 Z.z. (**https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html**) a v zmysle §3 ods.2 správneho poriadku verejnosť poučil o tom, akým spôsobom si má v konaní uplatňovať svoje práva a povinnosti efektívnym spôsobom; v odôvodnení rozhodnutia žiadame uviesť, ako tieto práva verejnosti v konaní úrad realizoval.**

Pripomienky k zámeru

A. **Predmetom konania neboli (okrem nulového variantu) aj dva odlišné realizačné varianty, ktoré by sa od seba líšili rôznou intenzitou a kvalitou vplyvov na životné prostredie tak ako predpokladá §22 ods.6 zákona EIA** (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-22.odsek-6). Namietame upustenie od variantného riešenia, ktoré má byť výnimočné; avšak stalo bežnou praxou, ktorej cieľom je liberovať navrhovateľa od environmentálnej zodpovednosti v zmysle §27 ods.1 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. Projekt je možné plánovať v inom dispozičnom riešení či s prijatím lepších a viacerých zmierňujúcich opatrení. Úrad neuviedol dôvody, na základe ktorých dospel k názoru, že je upustenie od variantnosti je výnimočným a v danom prípade nezbytným riešením; úrad v odôvodnení uvádza, že zhodnotil argumenty navrhovateľa uvedené v žiadosti, tieto dôvody v rozhodnutí uvádza ale neuvádza svoje vlastné vyhodnotenie opodstatnenosti takýchto argumentov. Rozhodnutie o upustení od variantného riešenia je preto arbitrárne a svojvoľné, ktorého jediným účelom je umožniť navrhovateľovi vyhnúť sa environmentálnej zodpovednosti a ďalším právnym povinnostiam v tomto smere. Okresný úrad porušil ustanovenia poslednej časti §3 ods.1 Správneho poriadku ako aj poslednej vety §47 ods.3 Správneho poriadku; porušil účel ale aj znenie §22 ods.6 zákona EIA.V konečnom dôsledku nebol dodržaný účel a cieľ konania EIA v zmysle zákona EIA. Na podporu týchto tvrdení odkazujeme na rozsudok Krajského súdu Bratislava sp.zn. 1S/295/2017 (https://www.slov-lex.sk/vseobecne-sudy-sr/-/ecli/ECLI-SK-KSBA-2018-1017202045_5), ktorého argumentácia je obdobná.

B. Z koordinačnej situácie vyplýva, že sa jedná už o tretiu fázu rozširovania; enviroportál k danému zámeru však neuvádza predchádzajúce súvisiace posudzovania vplyvov na životné prostredie a preto nepostačuje len oznámenie o zmene ale je potrebné vykonať minimálne plnoformátové zisťovacie konanie. Nesúhlasíme preto s názorom, že je postačujúce posúdenie vplyvov na životné prostredie len oznámením o zmene; plnoformátové zisťovacie mimimum by bolo akceptovateľné ale aj to len v prípade, ak by predtým bolo vykonané hodnotenie vplyvov na životné prostredie tzv. veľkou EIA. To sa nestalo. Tým máme za preukázané, že si navrhovateľ nesplnil povinnosť podľa §17 ods.2 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb.

Číslo spisu	Por.č.záznamu	Číslo záznamu	Typ záznamu	Forma originálu
OU-IL-OSZP-2022/002031	013	0012254/2022	Externý doručený záznam	hodnoverná elektronická

KÓPIA

a dosiahol stav, kedy štátne orgány mu pomohli svojou rozhodovacou praxou sa tejto povinnosti vyhnúť a to v rozpore s poslednou časťou §3 ods.1 správneho poriadku.

C. Predmetom projektu je ďalšie zväčšovanie závodu, nie je možné teda takýto zámer subsumovať pod „zmenu činnosti“; pod zmenou je možné si predstaviť také zmeny, ktoré celkové parametre projektu nezvyšujú ale dochádza skôr k zlepšovaniu vplyvov na životné prostredie alebo zvyšovaniu hospodárnosti alebo k prirodzenej obmene technologického zariadenia. Avšak v prípade, ak dochádza k zvyšovaniu parametrov (či už zvýšením výmery, zväčšovaním budov alebo zastavanosti pozemkov, zvyšovaniu produkcie či vstupných surovín, nie je možné to vyhodnotiť ako „zmenu činnosti“ ale nový „zámer“ nakoľko zmena je pri komplexnosti výrobného procesu v podstate spôsobujúca úplne nové a úplne odlišné kumulatívne a synergické vplyvy. Jediným dôvodom pre subsumovanie pod zmenu je snaha navrhovateľa vyhnúť sa zákonnej povinnosti podľa §17 ods.2 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb. teda nelegitímny cieľ, ktorému nemožno priznať právnu ochranu a súčasne cieľ, ktorý ide proti účelu zákona EIA podľa §2 zákona EIA a to zabezpečiť účinnú ochranu životného prostredia. Súčasťou zmeny závodu sú aj zmeny na existujúcich stavebných objektoch (ako napr. nový vchod na SO 01 a teda nové vplyvy na vstupe), ktoré nie sú predmetom tohto oznámenia. TO len potvrdzuje náš názor, že sa jedná o salámovú metódu a zneužívačný výkon práva zo strany navrhovateľa.

D. Aj podľa marketingových výstupov spoločnosti Delta Electronics (https://e.dennikn.sk/3142892/na-novom-solarnom-boome-sa-vezie-aj-dubnicka-dcera-taiwanskej-delty-rozsiri-sa-a-prijme-novych-zamestnancov/) ide o výrazné zvýšenie rozlohy z 2,8ha na 3,5ha výrobných hál (presunutím obslužných činnností do nových priestorov); súbežne s tým pôjde aj o zvyšovanie počtu pracujúcich.

E. Navrhovateľ sa celkom zjavne snaží tzv. salámovou metódou vyhnúť povinnosti podľa §17 ods.2 zákona o životnom prostredí č.17/1992 Zb tak, že účelovým ohýbaním znenia zákona EIA nevykoná predpísaný proces posudzovania vplyvov na životné prostredie na základe zámeru podľa prílohy č.8a k zákonu EIA ale len na základe prílihy č.9 k zákonu EIA, ktorý kladie menšie obsahové nároky; dôsledkom je porušenie práva verejnosti na informácie o životnom prostredí podľa čl.45 Ústavy SR.

Vzhľadom na uvedené žiadame ďalšie posudzovanie, ktorého predmetom bude aj odstránenie uvedených nedostatkov.

Žiadame vyhodnotiť zámer z hľadiska rôznych environmentálnych pohľadov, ktoré sme zverejnili tu: https://enviroportal.org/portfolio-items/vseobecne-pripomienky-zds/.

Podľa §17 ods.1 zákona o životnom prostredí (https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1992/17/20220101.html#paragraf-17.odsek-1) má navrhovateľ povinnosť priamo pri zdroji aplikovať zmierňujúce a kompenzačné opatrenia. **Žiadame, aby tieto boli jednoznačne v rozhodnutí identifikované a určené ako záväzné podmienky rozhodnutia zo zisťovacieho konania podľa §29 ods.13 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (**https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20211101.html#paragraf-29.odsek-13**).** Zoznam environmentálnych opatrení odporúčaných našim združením nájdete tu: https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-opatrenia-zds/.

Žiadame úrad, aby ako podmienky rozhodnutia uložil aj podmienku realizácie prvkov modrozelenej infraštruktúry (dažďové záhrady, zelené alebo biosolárne strechy, zelené fasády, retenčné alebo poloretenčné parkoviská, zelené rigoly, izolačná zelená stena a podobne**); treba sa však riadiť zásadami správnej aplikačnej praxe (**https://www.pocitamesvodou.cz/wp-content/uploads/2022/04/prezentace_jirivitek.pdf**):**

- Zakladanie mestských parkov a výsadba stromov; treba sa však riadiť zásadami správnej aplikačnej praxe (https://www.pocitamesvodou.cz/wp-content/uploads/2022/04/prezentace_davidhora.pdf)
- Rašeliniská https://dennikn.sk/2932824/na-orave-sa-zachovalo-vzacne-raselinisko-vacsinu-takych-sme-znicili-teraz-mohli-zadrziavat-vodu-v-krajine-reportaz/
- Dažďové záhrady

Číslo spisu OU-IL-OSZP-2022/002031 | Por.č.záznamu 013 | Číslo záznamu 0012254/2022 | Typ záznamu Externý doručený záznam | Forma originálu hodnoverná elektronická

KÓPIA

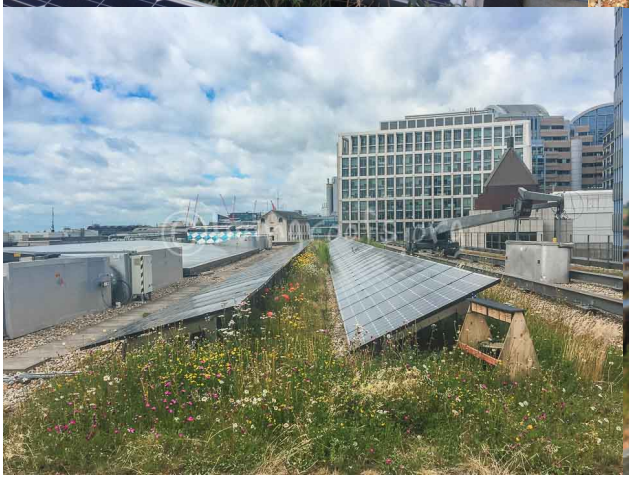
-

Dažďové záhrady zadržiavajú vodu, čím pomáhajú udržiavať vodu v krajine a teda je to prevencia pred suchom, zachovávajú prirodzenú vodnú bilanciu a súčasne sú protipovodňovým opatrením a to nehovoríme o estetickej funkcionalite a ekostyabilizačnej úlohe.

- Biosolárne strechy

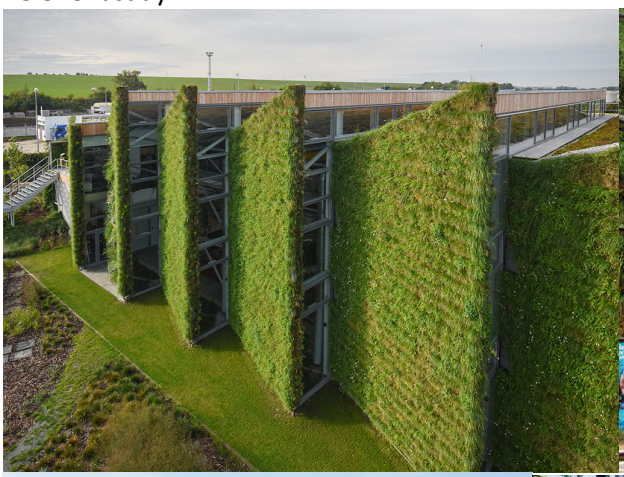
KÓPIA

Zelené strechy sú efektívnou strešnou krytinou s výbornými izolačnými vlastnosťami, čím prirodzene prispievajú k zabezpečeniu optimálnych vnútorných podmienok bez energetických dotácií; fotovoltická elektráreň navyše znižuje energetickú závislosť a prispieva k pozitívnej energetickej bilancii. Vďaka vegetačnému povrchu sa súčasne územie nestáva tepelným ostrovom, s dažďovými vodami sa prirodzene nakladá.

- Zelené fasády

KÓPIA

Zelené fasády sú prirodzenou tepelnou izoláciou a tienidlom pred prehrievaním budov, čím prispievajú k tepelnej pohode v interiéri a tak aj znižujú potrebu na tepelnú reguláciu vnútorného prostredia, čím prispievajú k znižovaniu energetickej potreby. Prispievajú k odstraňovaniu tepelných ostrovov v území.

- Retenčné a zelené parkoviská

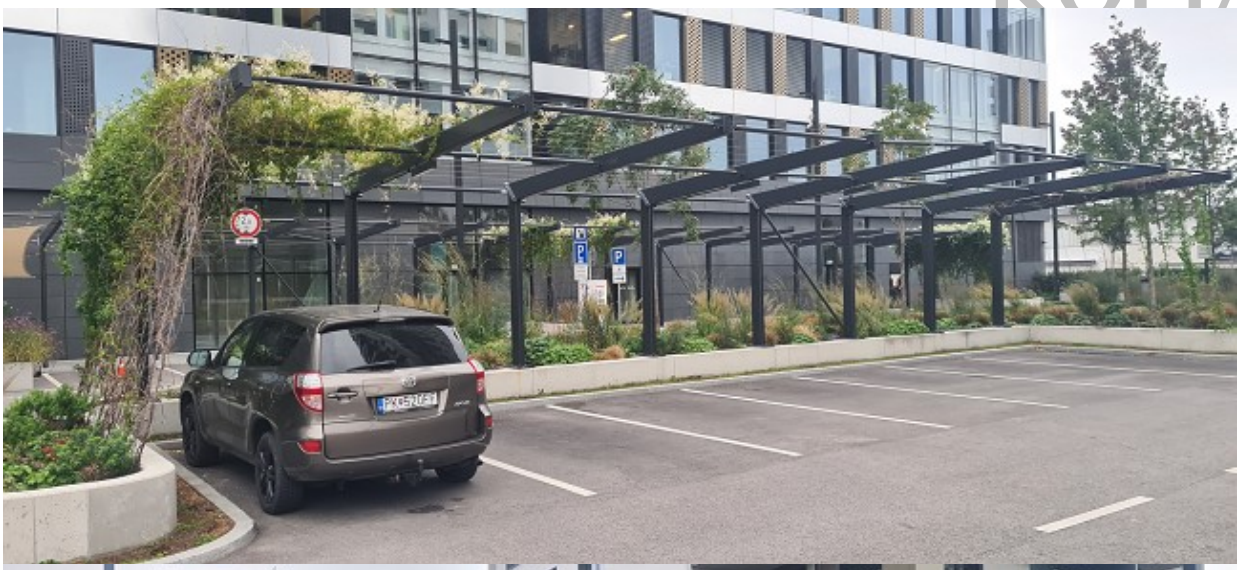

Zelené strechy parkovísk a iných vodorovných stavieb a spevnených plôch zabezpečujú bezpečné nakladanie s dažďovými vodami z povrchového odtoku prirodzenou plošnou infiltráciou do podložia, čím prispievajú k zachovaniu vody v území, zachovaniu prirodzenej vodnej bilancie ako aj predchádzajú prehrievaniu územia a vzniku tepelných ostrovov; sú prirodzeným a efektívnym protipovodňovým opatrením.

- Realizácia výsadby vzrastlých drevín s veľkou korunou v počte 1 ks dreviny na každé 4 povrchové parkovacie státia.
- Parkovacie státia samotné prekryť popínavými rastlinami na nosných konštrukciách z oceľových laniek.

Číslo spisu	Por.č.záznamu	Číslo záznamu	Typ záznamu	Forma originálu
OU-IL-OSZP-2022/002031	013	0012254/2022	Externý doručený záznam	hodnoverná elektronická

KÓPIA

Žiadame vyššie uvedené informácie vyhodnotiť formou všeobecne zrozumiteľného zhodnotenia opisom z hľadiska šiestych hlavných faktorov posudzovania environmentálnych vplyvov: • klíma, • biodiverzita, • voda, • vzduch, • energie a • územná stabilita biodiverzity; v každom z týchto faktorov žiadame zvoliť merateľný ukazovateľ, ktorý bude následne monitorovaný aj z hľadiska poprojektovej analýzy.

KÓPIA

Za účelom zabezpečenia efektivity posúdenia vplyvov zámeru na životné prostredie, odporúčame úradu aj navrhovateľovi aktívne konzultovať projekt s verejnosťou. Prípadnú konzultáciu so ZDS je možné rezervovať tu: https://services.bookio.com/zdruzenie-domovych-samosprav/widget?lang=sk.

• Toto vyjadrenie a spôsob ako ho úrad zohľadnil žiadame uviesť v rozhodnutí. • S podkladmi rozhodnutia žiadame byť oboznámení pred samotným vydaním rozhodnutia a následne sa k nim podľa §33 ods.2 Správneho poriadku vyjadríme. • Rozhodnutie ako aj ostatné písomnosti žiadame doručovať v zmysle §25a Správneho poriadku do elektronickej schránky nášho združenia na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*; listiny v papierovej forme nezasielať. • Toto podanie písomne potvrdíme podľa §19 ods.1 Správneho poriadku cestou elektronickej podateľne na ústrednom portáli verejnej správy *slovensko.sk*.
• **Zásady Integrity konania ZDS**: https://enviroportal.org/portfolio-items/zasady-integrity-konania-zds/
• **Environmentálne princípy činnosti ZDS**: https://enviroportal.org/portfolio-items/environmentalne-principy-cinnosti-zds/

Informácia: Dávame do pozornosti blog predsedu ZDS **https://dennikn.sk/autor/marcelslavik/?ref=in**, v ktorom sa vyjadruje k aktuálnym spoločenským otázkam a činnosti ZDS.

S pozdravom,
--

Združenie domových samospráv
Marcel Slávik, predseda
sídlo: Rovniankova 14 | P.O.BOX 218 | 851 02 Bratislava
office: Námestie SNP 13/B | 841 01 Bratislava
+421 907 901 676
www.samospravydomov.org
www.climaterealityproject.com

Číslo spisu	Por.č.záznamu	Číslo záznamu	Typ záznamu	Forma originálu
OU-IL-OSZP-2022/002031	013	0012254/2022	Externý doručený záznam	hodnoverná elektronická